

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

Modus docendi iustificationem veterum catholicorum. tit. 9

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

Christo promisit. Sic expulsi clerici si pœnituerint, & vitam emendare proposuerint, non est illis deneganda misericordia, atq; ita extra Ecclesiam expulsos & excommunicatos, tandèm iterùm recipimus: Si autem persisterint in obstinatione, relinquendi sunt &c. Matth. 18. Si Ecclesiam, id est, prælaturam Ecclesiæ aut monasterij, non audierint &c.

Quartò, inquit Augustinus sermon. 1. de Apostolis: salutem auditis ex ore sacerdotis: si bonus, carpe botrum de vite: si malus, carpe rosam in medio spinarum: non permittas, vt te spinæ lacerent. Hoc Christus dicit: Secundùm eorum verba facite, non secundùm eorum facta, Matth. 23. At peccat grauius prædicator, nomen Dei inhonorans, contra quos dicit Propheta: Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum &c? Est quoq; differentia inter personam & officium. Vide infra Titulum 25. Psal. 49.

MODUS DOCENDI IUSTIFICATIONEM veterum Catholicorum.

TITVLVS IX.

Rimò omnium veterum patrum Catholicorū concors est fides & doctrina, quòd Dei gratia & misericordia, propter Christum nos iustificat, saluat per media, id est, per fidem in Christum, per vsum Sacramentorum, & operationem bonorum operum, id est, obseruantiam præceptorum: Soli gratiæ & misericordiæ dederunt causam effectiuam remissionis & salutis. Sic elegit nos in Christo antè constitutionem mundi, vt laudetur gloria gratiæ suæ, Ephes. 1. Ad Roman. 8. quos elegit, scilicet, ab æterno, hos & vocauit, id est, ad fidem Euangelij in tempore; & quos ex gratia vocauit & misericordia ppter semetipsum, hos & iustificauit: & quos iustificauit propter semetipsum, hos & glorificauit, hoc est, omnium illorum

rum electionis, vocationis iustificationis & glorificationis causa, est Dei misericordia, quæ est res extranos, & Christus: propter quem electi, vocati & iustificati sumus. Sic omnes veteres populum docuerunt Dei misericordiam, quæ impetrata est per Christum, quod illa vocaret & iustificaret, non autem proposuerunt populo nudam aut mortuam fidem aut operum dignitatē, sed gratiam & misericordiam Dei, sicut & Petrus dicit Act. 15. Gratia Domini nostri Iesu Christi credimus saluari. Gratia, id est, immerita misericordia, nec propter nostram fidem & opera, licet sint necessaria, vt media, sed propter misericordiam nudam. Sic Paulus tribuit gratiæ iustificationem, dicens: Gratis iustificamur gratia ipsius, scilicet Christi. Idē tribuit gratiæ vitam æternam, Gratia Dei vita æterna &c propter Christum, Ex quo sequitur quod in summam ignominiam & contumeliam misericordię Dei atque ipsius Christi à quibusdam docetur, nos sola fide iustificari, sola fide reddi iustos, sola fide saluari, Quod si sola fides tua hæc meretur, quid quaeso poterit Dei gratia & misericordia? quæ si sola fides tua operetur, quid conferet tibi passio Christi? Si enim opera nostra hæc efficiunt, frustra mortuus est Christus, Galat. 2. Quare patres non attribuerunt fidei soli iustificationem, cum ipsa fides imperfecta sit, atque nos quotidie oramus: Domine, adauge nobis fidem Luc. 17. sicut & Apostoli orarunt. Neque illi attribuerunt operibus nostris iustificationem, quia nec ipsa sicut deberent, pura sunt, eo quod sunt ex carne polluta. inde nos assidue oramus, vt nobis dimittantur debita nostra Matt. 6. Quamobrem soli gratiæ & misericordię Dei ascribitur hominis iustificatio & saluatio, idque propter Christum, vnde oramus. Non nobis Domine, non nobis, Psa. 113. Deinde opera bona sunt media, quibus fugantur & depelluntur peccata, ne gratia Christi concessa iterum amittatur.

Secundò,

Roman. 3.

Roman. 6.

Secundò, nihil ampliùs tribuitur fidei nostræ in Christum & pijs operibus, præterquam quòd sunt viua media, quibus apprehendimus iustificationem & salutē, id est, nobis applicamus & propriam nobis facimus gratuitam iustificationē & salutem, quæ propter Christum nobis distribuuntur ex gratia, & per solum Christum merentur, idèò quoties fidei ascribitur iustificatio, hoc non fit propter suam virtutem, quasi ipsa fides iustificet: nam fides non est Deus, nec etiam est passio Christi, nec ipse Christus, sed quòd est medium, per quòd Deus iustificat, sicut dicit Paulus Roman. 3. Vnus est Deus qui iustificat circumcisionem ex fide, & præputium per fidem, id est, ipse Deus facit per medium fidei & Sacramentorum, non autem ipsa fides, aut quòd idèò tribuitur fidei iustificatio, quia medium est, per quòd nos apprehendimus oblatam gratiam: Nam quandò docetur Evangelium, & beneficia Christi offeruntur, illa non possum aliter apprehendere nisi per fidem: non possum nec manibus nec oculis aut ore apprehendere gratiam, sed ex auditu verbi: ex audito verbo venit fides, Rom. 10. Et hæc fides credit & apprehendit gratiam & misericordiam Dei propter Christum. Sic Abraham credidit promissioni diuinæ, Genes. 15. Rom. 4. & sic per hanc fidem apprehendit iustitiam, id est, gratiam & misericordiam Dei. sic quandò credo promissioni diuinæ, quòd Deus pater vult misereri propter Christum, hæc fides apprehendit gratiam & misericordiam, & Deus imputat mihi illam quasi idoneum medium, per quòd distribuit ipse misericordiam propter eundem Christum. Ex quo sequitur, quòd fides solummodò est accipere & apprehendere iustificationem à Deo, sed ipsa fides non est iustificans, eò quòd solus Deus remittit peccata propter se, Esai. 45. verum fides percipit & apprehendit remissionem. Rectius ergo dicemus, fides apprehendit iustificationem,

quàm, fides iustificat. Etsi ita hætenus docuissent sectæ, non tanta discordia esset in Ecclesia. Ideò dictio illa sola, Sathanæ est decipula, & plures decepit atq; seduxit.

Tertiò, neque etiam operibus ascribitur iustificatio aut remissio peccatorum, quasi illa ex sua dignitate effectiuè benè operanti remittant peccata, & vitam donent æternam. Nam dicit Psalm. 83. Gratiam & gloriã dabit Dominus. Ideò solùm media sunt, per quæ Deus distribuit possessionē vitæ æternæ. Et ideò dicuntur bona opera saluare, non effectiuè, sed quoniam per hæc vt media, apprehēdimus possessionem vitæ æternæ, quam Christus suo sanguine meruit. Ideò dicitur Mat. 25. Venite, possidete regnum patris, quia esuriui, & dedistis mihi manducare &c. Et Ioan. 5. Qui bona fecerunt, ibunt in vitam quam Christus meruit. Et Matt. 19. Si vis in vitam ingredi, serua mandata: quasi dicat, vitam iam ego promerui: si vis illam intrare & consequi, serua hæc media & mandata, & habebis possessionem regni cœlorum. Vt igitur fides apprehendit iustificationem, id est, gratiam & misericordiam, remissionem peccatorum ex gratia, sic opera bona apprehendunt & possident regnum Dei, quod Deus distribuit propter Christum. Non autem ipsa per se merentur propriè & effectiuè salutē. Hoc solùm Christi mors meruit.

At inquis: sic nihil meretur bona opera, sed solùm media sunt, quæ apprehendunt vitam & retinent gratiam. Respond. Duo sunt dona, id est, duplicia & gemina beneficia Dei. Prima sunt, remissio peccatorum, id est, iustificatio, donatio Spiritus sancti, filiatio, & glorificatio, id est, saluatio, &c. Hæc enim ex nuda gratia, propter solum vnicum Christi meritum & mortem, gratis per medium fidei conferuntur. Nā hæc solus Christus meruit à patre, Hæc excedunt nostram facultatem & omne meritum, & nisi ex gratia do-

tia donentur, nemo illa habebit. Ideò hæc dona sunt promissa propter Christum, vt remissio peccatorum, Luc. vlt. prædicare in nomine eius pœnitentiã & remissionem peccatorum. Actor. 10. Huic omnes Prophetæ testimonium &c. & spiritus sanctus cum donis suis, Ioan. 14. quem pater mittet in nomine meo, & vita æterna. Ioan. 3. Sic pater dilexit mundum, &cæt. Rom. 6. Donum est vita æterna propter Christum, ergò hæc dona gratiæ non cadunt sub merito nostro, sed gratis propter Christum distribuuntur credenti & veram fidem habenti. Iudæi tantum opera ac sola illa decalogi opera, dicunt sine fide Christi iustificare & saluare. Sectæ solam fidem in Christum, sine operibus dicunt iustificare &c. Ecclesia docet vtrunque, Primò fidem apprehendere gratis iustificationem & gratiam, subindè opera necessaria ad retentionem gratiæ, & possessionem vitæ æternæ, ex gratia tamen omnia &c. Alia autem sunt dona & præmia Dei, quæ iam iustificatis donantur, qui concessa sibi gratia & fructibus spiritus sancti rectè vtuntur, id est, qui sunt in dilectione, timore Domini, obseruât præcepta Dei, sunt casti, pacifici, orant, ieiunãz, dant elemosynam, &c. Et hæc opera nos adiutorio gratiæ facimus. Hæc opera sine nobis fieri non possunt, sicut Christi mors & opera Christi sine nobis sunt facta, & sic illa opera, quæ nos adiutorio gratiæ, id est, spiritus sancti facimus, habent sua promissa præmia spiritualia à superioribus, ex gratia tamen, non effectiuè, aut propria dignitate. sic inquit Christus Mat. 10. Vos qui reliquistis omnia, & secuti estis me, &c. Et 1. Corint. 15. Plus omnibus laboraui, non ego, sed gratia Dei mecum, &c. Sic calix aquæ frigide habebit mercedem suam, Mat. 10. Et sic opera nostra non erunt sine premio. Sic inquit Gerson in sermone de verbis Domini: Quando sum in cubiculo conscientie meæ, tunc nescio proprium meritum: solum in Christi merito

Bb 5 viuo.

vivo. si autem Sathanæ telum me tetigerit ad desperationem, tunc habeo duo merita, id est, præmia Christi, & proprium meritum: Christi meritum aperit cœlum: proprium, sedem in beatitudine locat. sic est essentialiale & & accidentale præmium secundum gradus, 1. Cor. 15. Omnia tamen ex gratia. Insuper omnium Catholicorum est sententia & fides, quod opera nostra per se nihil habent, nullamque dignitatem aut meritum effectivè, nisi ea quæ Deus illis gratuita sua misericordia & gratia promittit & dat. Ipse dat operibus nostris, quod sint idonea media, quæ apprehendunt, & possessionem accipiunt vitæ æternæ. Ex promissione sua est congruitas & condignitas apprehendendi salutem, non in ipsis nostris operibus & meritis. Qui enim audit verbum Dei diligenter, congruum est, ut ille præ alio non credente, donetur aliquo beneficio: Qui autem credit & facit, hic ex condignitate promissionis accipit vitam &c. Hæc simplicissimè semper tenuit Ecclesia Catholica. At sæctæ iam, quicquid hætenus tributum est gratiæ soli, fidei tribuunt in magnam iacturam &c.

At dices: Paulus tribuit fidei iustificationem, & non gratiæ, Romanor. 3. Arbitramur hominem iustificari per fidem, &c. Respondeo: Paulus non dicit quod fides sua dignitate effectivè iustificet, sed Deus per fidem, circumcissionem ex fide, & præputium per fidem. Romanor. 8. Deus est qui iustificat. Deus igitur sua gratia & misericordia propter Christum iustificat effectivè, fides apprehendit solam iustificationem, Galat. secundo. Non abijcio gratiam Dei. Et Romano. 3. etiam dicit, iustificati gratis gratia ipsius. Et 6. Gratia Dei vita æterna &c. Deus igitur nos per fidem iustificat. Albedo cygnum albificat, non opus, id est, volatus eius: sic gratia Dei iustificat, non opera. Ut Sol calidus in se calfacit, sic Deus iustus est, & iustificat. fides, opera, sacramenta, apprehendunt & retinent iustifi.

iustificationem : secundò fugant & depellunt peccatum, ne iterùm gratia amittatur.

HAERETICI QVOMODO AB antiquis hereticis mutuunt errores.

TITVLVS X.

Rimò inquit Apostolus 2. ad Tim. 2. quòd hereticorù sermo & doctrina, vt càcer morbus serpit Quoties igitur nouus surgit hereticus, semper dogmata sua mutat à veterib⁹ hereticis, quæ renouat, paucis adie-

ctis. Nihil noui sub sole. sic Luterus de fide sola absq; operibus, quo ad iustificatione & salutem, sequitur Eunomium, qui fuit ante Augustinū, de quo etiã scribit in libro de heresibus, quòd docebat, si solùm quis hoc crederet esse Euangelium, quod ipse docebat, & solùm crederet Christum pro se passum, ille non posset damnari, quantumcūq; etiam peccaret contra legem & præcepta Dei & cæt. Sola fides saluaret, & sic error Eunomianus iã per Luterum renouatus est de sola fide & operibus.

Berengarius docuit, in Eucharistia post consecrationem remanere panem & vinum, vt antè, & cæt. Et hunc sequitur Luterus in libro de captiuitate Babylonica, & hic error ante annos 1064. per ipsum renouatus est. subindè renouauit errorem, qui tempore Cypriani fuit, vt sermone 5. de lapsis testatur, quòd sola fides, quæ credit consequi gratiam, id est, remissionem peccatorum, sufficit ad præparationem & purificationem : Contra quem errorem est Paulus, 1. Corinth. 11. Probet seipsum homo. Et Christus dicit Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationē. non dicit, remissionem & cæt. Vide Cyprianum, quàm vehementer pugnat contra tales. Missam impugnavit Vuicleff, contendens non esse sacrificium. Et

huac